

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quod carnibus vescamur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

victoria. Nusquam enim nocentissimus ille aduersarius irritatur grauius, quam cum suorum instrumentorum multa sibi eripi videt. Aduersus eos autem qui humilia & leuia operantur, nihil inuebitur lethalis illa bestia.

orat. 7. Solatur nos illud, quod Dio laudat ex Antisthene, commendatum ab Antonino. Etiam cum benefeceris, male audire, regium est.

Chr C6c. de 8. beat. H. praef. in l. Paralip. Solatur nos id, quod dixit S. Chromatius Aquileiensis Episcopus, appellatus à Hieronymo, sanctissimus & doctissimus: Non est dubium, quia benefacto comes est semper inuidia. Nam ubi ceperis rigidam tenere iustitiam, insolentiam repercutere, incredulos ad pacem Domini conuocare, ubi ceperis denique à mundanis hominibus & erroneis discrepare, statim persecutiones oriuntur, necesse est surgant odia, amulatio laereret.

234. l. 2. ep. 114. Solatur nos, quod ij qui nos impetunt, nulla sunt à nobis affecti iniuria, sed ij ad quorum spiritualia obsequia Ecclesiastica prompti semper sumus, illique nos impendimus, & quorum vice portamus pondus diei & æstus, seruientes animabus, illorum curæ commissis, nocte & die, iudicentur à Sanctis, non à nobis homines valde improbi, quibus displicere, iudicio Sanctorum & Sapientum, laus nostra est: Perdita ac profligata improbitatis mihi esse ille videtur, inquit S. Ildorus Pelusiota, non qui eum, à quo iniuriam & contumeliam accepit, vicissim, verum qui meliorem, atque omnium laudibus celebratum, odio & cauillis insectatur. Ille enim etsi virtutis fastidium minime ascendit, at iustam tamen causam odij habere videtur. Hic autem, cum nulla causa subsit, non tam cum homine, quam cum virtute bellum gerit, ac bona omnia funditus euellere conatur.

235. fasc. amor. c. 11. col. 5. Solatur nos id, quod scribit B. Laurentius Iustinianus. Huiusmodi odium, testimonium sanctitatis est, virtutis decor, innocentie præco, pedisequus gratie, bonorum morum denunciator, & rationale argumentum predestinationis eterne. Gaudeat igitur, quem Mundus persequitur, malorum lingua dilaniat, & Diaboli exercet nequitia. Illum enim mundus conatur euertere, quem diligit Christus. Quem verò suo amore Christus efficit dignum, mundi permittit tolerare flagella.

236. l. 8. ep. 36. Solatur nos Gregorij dictum: In tanto existimet se Deo placuisse quis omnipotentis, quanto se peruersis hominibus displicuisse cognoscit.

237. Cast. Maf. 7. c. 4. Solatur nos præclarum dictum S. Tereciæ, multa etiam à viris bonis passæ: Semper, inquit, obseruatum est, eos qui Christo Domino viciniore & propinquiores fuere, plus alis, laboribus, & aduersis lancinatos & diuexatos fuisse. Et alio in loco. Certissimum est, per viam difficultatis ac laborum, à Deo conduci eos, quos multum diligit, & quod magis eos diligit, ed etiam per grauiore difficultates eos conducere. Itaque vt S. Ildorus Pelusiota scribit: Quem admodum Apostoli fortitudine animiq, magnitudine sepe, diuinoq, auxilio instructi atque armati, tot bellis exagitati, & certaminum causa, satis amplam conso-

lacionem capiebant, (non enim sua, sed Dominice glorie causa, ea patiebantur, qua patiebantur) ac primum non inuidia, qua pravorum virorum successibus discrucari solet, eos læsit, eodem modo nos quoque, cum non ob improbitatem nostram, sed pietatis ac iustitie causa, malo aliquo afficimur, animis consternari minime debemus: Nobis enim etiam ante futuras coronas, certaminum causa sufficit.

Et nobis applicamus illud, quod S. Cyprianus Martyr scripsit Antoniano, defendens S. Cornelium Papam calumniis impetitur: Quod quadam de illo inhonesta & maligna iactantur, nolo mireris: cum scias esse hoc opus semper Diaboli, vt seruos Dei mendacio laereret, & opinionibus falsis, gloriosum nomen infamaret. Vt qui conscientie sua luce clarificum, alienis rumoribus sordidantur. Commordeant ergo nos, vt ait Seneca, citius multo frangunt dentes, quam impriment. Et sicut S. Ecclesia, vt scribit S. Ildorus Pelusiota, ita Societas eius pars, oppugnata est, sed non oppressa, verum iis ipse qui eam ex-

tinguere tentauerunt, splendidior emicuit. Nostra persecutionibus creuit Religio (ita & Societas) in pace deteriores facti sunt Christiani: vt inter alios Sanctos obseruauit S. Gregorius Nazianzenus. Quapropter possum applicare Societati illud dictum Christi Domini, quod audiuit ex sanctissimo ore eius Ioannes Hispanus è Metymna Campi Sacerdos Capuccinis, vit sanctissimus, vt refert Zacharias Bouerius in præclaris Annalibus huius sanctissimi Ordinis. Fratres mirari desinant: si hanc Congregationem hæcenus tot terroribus concussam, tot persecutionum machinis oppugnatam, tot demonum tentationibus exagitaram, tot denique ac tantis calamitatibus tum tempestatibus iactatam volui. Vndique illa tentanda ac probanda fuit, vt diuinum hoc, mihi acceptissimum opus esse ostenderetur. At verò expleto probationis tempore à me præstito, nihil est quod meuiant, ea enim, virtute mea excreuerunt, amplificabitur, dilatabitur, atque in orbe proficiet: demum eam metam attinget, ad quam altissimo meo consilio ac Sapientia præordinata fuit. Sed iam ad rem ipsam veniamus, & discutiamus ea, quæ quibusdam in nobis displicent.

PRIMA ACCVSATIO.

IN primis damnant aliqui in Societatis hominibus, communem cum cæteris secularibus victus rationem, nulla fere peccoliarum ieiunia, non abstinentiam à carnibus habentem, nulla ex regula præscripto cilicia ac similes carnis macerationes adhibentem. Quibus primum illud monitum opponimus Apostoli: Qui non manducat, manducantem non iudicat: nec se manducanti carnes, ab iis abstinens, ob id anteponat, cumque superbe despiciat. Si à cibis abstines, inquit S. Ildorus Pelusiota, quid conuictus & maledictus iquam carnibus vesceris? præstiterat enim illis ingeritari, quam his contaminari. Quod si ab illis abstine-

his infeceris & conspurcaris, ei similis es, qui nonnihil precatur. magna autem ex parte Deum impiis & contumeliosis vocibus inceffit. Sed quomodo Deum is, cum eius seruis profcindit? Iuoco, quia dixit Deus: Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei. Alio qui secus faciendo, illam incureret reprehensionem S. Bernardi, eos Religiosos perstringentis, qui ieiuniis maioribus addicti, & abstinentiis alios tanquam delicatulos carnibus vescentes contemnebant. Repleti, inquit, ventrem sabbat, mentem superbiâ, cibis damnamus saginatos: quasi non melius sit, exiguo sagimine ad vsu vestis, quam ventoso legumine vsque ad ructum exsaturari: & præcipue, cum Esau non de carne sed de lente sit reprehensus: & de pomis Adam non de carne damnatus. Itaque vt S. Isidorus Pelusiota scripsit iunioribus Monachis: Si monasticam vitam legitime colitis ieiunantes, à fastu alienos vos præbere. Sin autem hoc nomine infolensitis, carnes potius edite. Scimus S. P. N. Ignatium nostri Ordinis Fundatorem, cum Societatem nostram conderet, præter diuinum magisterium, quo leges eius instituit, ac viuendi rationem nostris hominibus præscripsit, præstantes ad consilium adhibuisse Medicos, qui decernerent, an posset suis tot & tantis mentis & corporis laboribus perpetuò vacaturos, plura quam Ecclesiastica ieiunia & abstinentias iniungere. Medici autem re diu agitata, in hanc venere sententiam, nisi suos vellet macerare, nulla præterquam Ecclesiastica ieiunia, & abstinentias illis præscriberet, permitteretue. Sanè bene ait S. Diadochus in suis ad perfectionem doctorinis: *vt corpus multo cibo onustum languidam & segnem efficit mentem. sic nimia continentia victus, debilitatum facit, vt ea pars anima, qua in contemplatione versatur, in mesluta sit, & in fastidio sermonis. Oportet igitur ad motiones corporis (addo ego, ad labores assiduos mentis & corporis, in studendo, docendo, meditando, conciones, libros, lectiones componendo, ægros in fordidis Xenodochiis, alios ad carceres fetidos detrufos, inuisendo iacentes infirmos sub dio absoluendo, huc illucque pro lucro animarum discurrendo) cibos etiam accommodare. Nec enim infirmo corpore esse debet qui certat, (qui toties subit labores, quales subimus) sed ita firmo, vt sustinendo certamini par esse queat. Et S. Gregorius Naniandenus: Si debilitare corpus & conficere studeo, iam non habeo quo socio & opitulatore ad res præstantissimas vtar. Nimirum haud ignorans, quam ob causam procreatus sum, quodq; me per actiones ad Deum ascendere oportet. Quamuis autem extraordinariis in Ecclesia ieiuniis & abstinentiis non sumus dediti, tamen debiliores sumus quam multi alij iis dediti, & plures quam alibi apud nos consumuntur tabe, exangues fiunt, & tam debiles, vt facillimè morbis grauissimis tententur, & opprimantur, in debilitata his mentis & corporis laboribus natura. Inde præstantissimus quidam in Lusitania Medicus mirabatur, nostros studiis vacan-*

tes, dum leui etiam febricula laborarent, debiliorem habere pulsum, quam quosdam Religiosos magnis ieiuniis deditos, dum fere agonizarent. Quocirca S. Paulus Apostolus dans modum viuendi iussu B. V. Mariæ, Monialibus S. Franciscæ Romanæ, iubet eas etiam carnes certis diebus hebdomada comedere: vt scribitur in vita eius Romæ edita Anno millesimo sexcentesimo quadagesimo primo. Et Christus Dominus in Regula, quam proprio ore dictauit S. Brigittæ, cap. 9, carniem esum concedit. Hinc SS. Patres, & alij vitæ asperitæ dediti, improbarunt nimiam corporis afflictationem, ne per eam bona maiora ad Dei gloriam promouendam impedirentur. S. Basilius, S. Gregorius Nyssenus Cassianus, S. Franciscus, Richardus de S. Victore, & alij. Et in quibusdam Ordinibus, qui à carnibus abstinent mitius quam Carthusiani, oculis meis vidi in diuersis Regnis, vt ab ipsismet fide dignissimis audiui, carniem delicatam, autum esum concedi quia aliquo languore, vel pituita, & catarrho laborant. Quæ res à discreta superiorum indulgentia & charitate profecta, magnam commendationem meretur apud prudentes rerum æstimatores. Sed nostrorum hominum labores mentis & corporis, verè non minùs nos debilitant, qui alios petiuita, languor, & catarrhus proinde nullus vitio nobis debet vertere, quod illis diebus vescamur moderatè carnibus & quidem vilibus, bubulis, agnibus quibus Ecclesia omnibus eorum esum concedit. Itaque & qui abstinent propter Deum à carnibus, & magis cæteris ieiunant, sanctè id faciunt, laudandi sunt & honorandi: & qui carnes moderatè comedunt, nec tam sæpe ieiunant, vt vires necessarias, pro laboribus mentis & corporis in auxilium animarum & sanctæ Ecclesiæ ministeria conferunt, sanctè faciunt: non sunt vituperandi: vtri melius, quam bene vti que, Deus erit iudex.

Benè dixit S. Catharina Senensis alloquendo Deum Patrem c. 378. suorum dialogorum. *Tu vis nos seruire tibi ad modum tuum, & diuersimodè ducis seruos tuos propter quod hodie indicas, quod nullatenus intrinsecum creatura tua iudicare debemus. & hoc maxime de seruis tuis. Vnde alios videmus currere per viam penitentia fundatos in mortificatione corporis: alios in humilitate, in occidendo peruersam voluntatem: alios in fide viuam: alij quidam per misericordiam accedunt, & alij totaliter dilatati in charitate proximi, relinquendo seipsos. O quam regaliter progrediuntur isti. O quam aduertunt fieri secundum ordinem voluntatis tue: & idèd in omnibus que operantur creatura tue, considerant voluntatem tuam, nunquam vero voluntatem iudicant creatura.*

Sanè factissimè illi veteres Eremitæ abstinebant, non solùm à carnibus, sed etiam à piscibus, & à lacticiis, & à vino, & à iusculis, & ab oleis coctis, & in tuguriolis incommodissimis perpetuò, habitabât, nec tamen ob hæc abstinentiam

242. 247
4. c. 4.
pag. 227.
Reg. Salu.
cap. 9.
Bas. Reg.
br. 118. & l.
de Virgin.
Nyfl. de
Virg. c. 22.
Cass. l. 11.
inst. c. 6. &
l. 1. c. 8.
Bonau. c. 54
vir. S. Frac.
Ric. de ex.
term. mali.
c. 2. c. 7.

243.
244.

Ruffin. l. 2. Vit. PP. cap. 16. Pallad. in Laus. c. 63.

Ruffin. l. 3. n. 97. & 131. Paschas. c. 11. n. 2.

Rom. 14. 3.

245. h. 10. in Genes.

Doctri. PP. n. 12.

tiam meliores iudicati sunt à Deo, secularibus quibusdam; ab usu communi carnum non abstinentibus. Hinc S. Paphnutio oranti Deum, ut sibi ostenderet, cui sanctorum similis haberetur, respondit Angelus, quod similis esset Symphoniaci cuiusdam, qui in vico illo cantandi arte victum quarebat. Post aliquod tempus, cum Paphnutius sanctius vixisset quam antea, & Domino supplicasset, ut sibi ostenderet, quis sibi similis esset super terram, sic iterum vox Domini ad eum dicens: similem te esse nosco, primario vici illius qui est in proximo. Tertio denique cum Paphnutius perfiteret in ieiuniis, & orationibus, semetipsum ad maiora & perfectiora extendens, & orasset Dominum, ut sibi ostenderet, cui similis haberetur inter homines, rursus ei vox diuina respondit: similis es negotiatori, quem videris ad te venientem, qui viginti millibus solidorum mercimonia tribus navibus deferbat ex Thebaide. Sic B. Macario Abbati, à carnibus & piscibus & lacticiis perpetuò abstinenti, Deus dixit: Macari, nondum ad mensuram duarum feminarum coniugarum pervenisti, quæ in proxima habitant civitate: quæ fallæ sunt ei postea, se adhuc maritorum consuetudine uti, ut scribit Ruffinus. Et S. Antonio Abbati celebruntio, diuinitus dictum fuit: Antoni nondum pervenisti ad mensuram Coriarij, qui est in Alexandria.

Sic ergò tam magni sancti, adeo in Ecclesia Dei celebres, perpetui Eremitæ, à carnibus, piscibus, lacticiis, iusculis, & coctis oleribus ab hominum conviciò abstinentes, assiduis cõtemplationibus & orationibus dediti, in maiore austeritate vitæ, quàm nunc vigeat in aliis Ordinibus constituti, diuino iudicio non fuerunt iudicati meliores secularibus, vescentibus carnibus, & immeris in negotiis civilibus, ac rei familiaris curis, sed eis postpositi: nemo à carnibus abstinens, ob id se perfectiorem putet, & se anteponat manducantibus carnes: veterum vt monet Apostolus: Qui non manducat, manducantem non iudicat: etiam si se putet æqualem sanctitate S. Paphnutio, S. Macario, S. Antonio; quia vt ait S. Chrysostomus: Sunt profectò vitæ, quibus fiducia ad Deum ianua aperiri possunt, multò maiores quàm ciborum abstinentia.

Extat, vt omittam alia, in vitis SS. Patrum, aptum ad confirmandam doctrinam hanc S. Chrysostomi, responsam cuiusdam religiosi senis, quem cum interrogasset quidam iuuenis: Oro te Pater, dic ex animi tui sententia, quid tibi videtur: Duo fratres sunt, quorum alter in tuguriolo suo quietes perdurat, & ieiunium quandoque vsque ad sextum diem producit, nec interim consuetos sibi labores quicquam remittit: alter verd vnius rei satagit, vt agrotis inferuiat, dic obsecro, cuius viuendi genus videtur Deo acceptius? Cui senex: Non opus hic, inquit, deliberatione multa, dico, si frater ille qui sex diebus protrahit ieiunium suum ipse naribus sese suspendat, illi alteri, qui agrotantibus ministrat, pro merito, neuiquam æqualis esse poterit. Si ergò agrotantium corporum cu-

ra, & obsequium illis ex Dei amore impensum, iudicio huius religiosi Patris, præstantiora sunt ieiunio. multò magis animarum, quæ sunt præstantiores corporibus, curæ, & obsequia pro illis suscepta, docendo in scholis, libros pro confessione hæreticorum, pro defensione & illustratione sanctæ fidei, pro promotione animarum in spiritu, pro instructione rudium & ignorantium, pro auertendis curiosis à lectione librorum, pro rerum spiritualium maiore enucleatione scribendo, carceres, agrotos in Xenodochiis visitando, rudes pueros instruendo, in simo iacentes mendicos à peccatis abfoluendo, itinera molesta pro iuuandis animabus & conuertendis faciendo, (quod à Societatis hominibus sit) ieiunij molesto sunt meliora. Quicquid dum non ita stricto & sereno ieiunio affliguntur corpora, his charitatis laboribus & molestiis ex Dei amore indefessè & vbique gèntium toleratis, accusari tanquam delicatuli non debent, & abstinentibus ab etu carnum postponi. Et vt dixit Deus Pater S. Catharine Senensis, Cauendum est iudicare, quengquam in maiore perfectione consistere, licet amplius in maiori penitentia corpus affligat, illo, qui maiorem penitentiam agat. Nam virtus vel meritum ipsorum in hoc minime consistit: quia malè succederet eis, qui nequeunt ex causa legitima facere penitentiam actualem, sed solummodo in charitatis virtute consistunt, condita lumine vera discretio, nam aliter non valeret. Ideo offèdit Deus, quantoperè displiceant ei qui ob esum carnum, de seruis Dei scandalizantur. Cum enim Stephanus Presbyterum, frater eius secularis valde religiosus & secundum Deum viuens, carnes comedentem vidisset, & ob hanc causam scandalizatus esset, ac corripuit, mox in extasi raptus, vidit quendam dicentem sibi: quare sic de Presbytero scandalizatus es? quia illum vesci carnibus vidisti? Nescis quia necessitate compulsum, & propter obedientiam id fecit; nempe propterea scandalizari, non debuisti: nam si merita & gloriam fratris tui videre cupis, retrò conuertere & videri. Conuersusq; vidit fratrem suum crucifixum cum Domino. Atq; ad eum, is, qui illi apparuerat: Ecce in qua gloria frater tuus est. Possunt ergo comedentes carnes ex necessitate, esse crucifixi cum Christo, & gloriosi Dei iudicio.

Certè S. Elias Propheta, non plures sustinuit mentis & corporis labores, quàm Societatis operarij, & Magistri Scholarum, & Coadiutores ad officia domestica deputati, & tamen ad cõfortationem & refectiõnem corporis, tam pro prandio quàm pro cæna, carnes ei quotidie mittebat Deus: Corui, inquit facit textus, deferbant ei panem: & carnes mane: similiter panem & carnes vesperi. Neque hoc Dominicum preceptum (sic enim appellatur à S. Basilio) vllus sana mentis aut S. Eliæ prandium & cænam, carnibus quotidie instructum improbauerit, aut propter abstinentiam à carnibus, S. Paulum primum Eremitam (quem non carnibus, sed solo pane, sine piscibus

piscibus & oleribus, Deus per eorum sexaginta annis pascibat (S. Elia Propheta anteposuerit).

Quocirca si Deus ipse S. Elia Monachorum principis (vti appellatur à S. Hieronymo) & quodammodo omnium Religionum primo Fundatori communi, escas, veluti factio ipso suo, præscribens, carnes tam pro prandio quam pro cæna mittebat, non iudicauit Religiosis Ordinibus, præsertim non soli Contemplationi, sed etiam vitæ actiuae & laboriosæ mancipatis, carni eum moderatum inconuenientem, quin potius esse necessarium, miraculosa carniū per voracissimas volucres transmissione, ostendit.

249. Verum est illud S. Chrysostomi dictum: Qui comedit & bibit, non vt ventrem distrumpat, aut rationem obtundat sed vt corpus debilitatum reparet, ieiunio per animi modestiam erit equalis.

Verum est id, quod S. Hieronymus austeræ vitæ cultor eximius, scripsit, laudator ieiunij, nō ieiunantes non condemnans. *Parcus cibus, & semper venter esuriens, triduanis ieiuniis præfertur: & multo melius est quotidie parum, quam raro sumere.*

Verum est id, quod in vitis SS. Patrum requisitus Abbas Pæmen, quo modo oporteret ieiunare respondit: *Ego volo Monachum ita esse quotidie parum comedentem, vt non satiatur: nam biduana aut triduania ieiunia vana gloria vacant. Non quod talia ieiunia improbanda sint, abist, quin imò magno opere laudanda, sed non ita extollenda, quasi iis dediti, eam ob causam sint cæteris meliores, & summam ob id perfectionem assecuti. Habet quidem per se gloriam ieiunium, inquit S. Diadochus, sed non apud Deum: (intellige, præcipuam vel summam gloriam, alioquin magnum habet procul dubio, quia est opus bonum) est enim instrumentum, quod ad temperantiam componit eos, qui volunt. Non oportet igitur eo gloriari, (hoc est, vanè, præferendo se aliis non ieiunantibus) qui Christianæ Religionis pugiles sumus. Nec enim cuiuscunque artis perit, de artificio quod proficuntur, ex instrumentis gloriantur. Quocirca S. Chrysostomus monet. Si dilecto ob corporis imbecillitatem, non potes diem ieiunius perducere, nullus qui sapit, propter hoc, te arguere poterit. Deum enim habemus mansuetum ac benignū, & nihil supra vires nostras à nobis exigentem, si sobria mente vitam nostram instrueremus, & quicquid otij datur, in spiritualia impenderemus, & cibos ita sumeremus, vt tantum satiaremur, quantum vsus exigit, & vitam omnem in bonis operibus dispenseremus, ita nullo opus esset ex ieiuniis adiumento.*

250. Quocirca mirum non est, eundem S. Chrysostomum instrumentem Heronem Diaconum, non tam laboriosam viuendi rationem agentē, vti agit quilibet è Societate nostra, etiam Tyro, sic ad eum scripsisse: *Ieiunius & precibus vaca, (nimirum ordinariis) ac caue ne immodicè id agas, ne te disticias: vino & carnibus ne prorsus abstineas, nec enim abominanda sunt. Idque suadet sententia s. Lancicij Opusc. Tom. 2.*

cræ Scripturæ. *Bona terra, inquit, comedatis: Et, edite carnes & olera, & vinum lætificat cor hominū. Alioquin vt dixit Abbas Hyperichius Melius est comedere carnes, & vinum bibere, quam comedere in vituperatione carnes fratrum (id est, fratribus detrahere.) Sicut enim susurrans serpens Euam de paradiso excussit, ita qui de fratre suo detrahit, non suam solum sed & audientis animam perdit. S. Ilidorus Dæmonibus eos comparat, qui cibis abstinent, & malè loquuntur, quod semper est superbia, ex qua oritur inuidia & odium. Quapropter S. Bernardus eos abstinere carnibus pecorum vescei humanis queritur supra citatus. Quid prodest afflictio corporis, inquit S. Cæsarius, si linguam obrectationibus polluamus? nonne omnes labores nostri ad nihilum rediguntur? nonne omne opus nostrum, velut fumus & umbra euascent? & velut stipula familla in nihil redigitur? Quæ enim utilitas, inquit S. Chrysostomus, cum aibus quidem & piscibus abstineamus, fratres verò mordemus & comedamus. Detrahens fraternas carnes comedit, proximi carnem mordit.*

Ego sanè, multos & viros Principes, & Religiosos aliorum Ordinum in diuersis Europæ Prouinciis, audiui non semel, habentes benè perspectum & Societatis nostræ victum ordinarium & aliorum ordinum, constanter assenerantes, longè melius in aliis Ordinibus suos in trichinio tractari, quam tractentur in nostra Societate. Et hoc sciunt bene multi aliorum Ordinum Prælati, quibus nota est nostri victus ratio vbique gentium. Et fuit non nemo mihi probè notus, (quippe ante triginta sex annos meus in Theologia discipulus, in Academia Vilenensi) qui dimissionem è Societate petiit, & importunè extorsit, nullam aliam ob causam, quam quod se diceret, nonquam saturum à mensa surgere, sed cibo copiosiore ac meliore indigere. Et hanc post suum discessum è Societate, palam adferebat causam, eam scire volentibus, factus postmodum Præpositus Bieczensis à Cracouensi Episcopo Tylicio, Sacerdos, sanè nobilis & egregius concionator, à quo hoc ipsum audiui. Habet Societas carnis macerationes in quotidiano vsu, & plures, quam multi putent, & maiores. Habet eandem disertè præscriptas in Regulis & Constitutionibus suis, à S. Ignatio conscriptis: sed certum numerum præscriptum non habet. Multi enim si certi aliquid præscriptum esset, ob debilitatem, aliam uero ob causam, adimplere non possēt. Quocirca dispensatione opus esset, eneruatrice Religiosæ discipline. Ideo per similes dispensationes Sacrum Concilium Tridentinum ait, *Frequentius legem solui, & certis perentibus indulgere, nihil aliud esse, quam vnicuique ad leges transgrediendas, aditum aperire.*

Est in Societate mos, vt iuxta conditionem vitium & necessitatis, vnicuique certæ concedantur à Superiore vel Confessario carnis macera-

Ruffin. l. 1. num. 135. Rof. p. 519. Konz in spec. aul. p. 445. c. 62. §. 11. hom. 27.

251. scilicet. 25. c. 18. de Regulis & format.

Ep. 17. ad Paulinum.
249.
250.
Ruffin.
251.
252.
253.
254.
255.
256.
257.
258.
259.
260.
261.
262.
263.
264.
265.
266.
267.
268.
269.
270.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

252.
cap. r.
Pall. in
Laut. c. 38.

cerationes, plures & maiores fortioribus quam
aliis domesticis. Prudenti sane consilio. Hanc
enim ob causam ipse Deus S. Pachomio in Re-
gulis per Angelum missis præscripsit. Concede vi-
nicuique, ut comedat & bibat pro viribus, & pro viri-
bus quoque comedentium, eis quoque munda opera, qua
proportionè conueniant ac respondeant: & nec ieiunare
prohibe, nec comedere, siquidem fortibus fortia opera
manda, imbecilla autem & leuia iis, qui imbecilliores
sunt. Idem seruandum est in qualitate & quan-
titate mortificationum carnis, quod in cibis la-
boribusque corporis. Quemadmodum enim hi, ut
ait S. Basilus, alij alius necessarii sunt, pro etate scilicet
cuiusque, ac studiis, usque, appositè ad corporis cu-
iuse, habitudinem distracti, ita quoque diuersa sunt vi-
sus illorum, modus, ratioque, quo fit, ut nequaquam om-
nes vni, & eadem regule subici possint.

Reg. 19.
fusa.

253.
h. 3. ad pop.

Claudem hoc argumentum diuino respon-
so dato à Deo Patre S. Catharinæ Senensis: quæ
cum cap. 97. Dialogorum interrogasset Deum
Patrem, An ambularem cum penitentia magna, &
alium absque penitentia tali, iudicare posset, illum qui
talem penitentiam agit in maiore perfectione fore
quam alium, qui non facit ita. Respondit, sic Deus
Pater c. 104. Dialog. Frequenter occurrit, quòd aliqui
vadunt per viam abstinentiæ, vel admirabilis peniten-
tiæ, & ita vellent omnes agere. Si verò ita fieri non vi-
derint, assumunt inde displicentiam, & in se scandali-
zantur, iudicando tales non ambulare salubriter. At-
tende, quòd isti valde decipiuntur: quia frequenter ac-
cidit, quòd ille de quo sic iudicant, ampliore merebitur
haberi gratiam: licet ipse se non affligat in tanta peni-
tentiâ, quàm illi qui scandalizantur in eo, & maiore
penitentia conteruntur. Et ideo tibi iam dixi, quòd illi
qui pascuntur in mensa penitentia, nisi procedant cum
humilitate vera, & quòd pro principali fundamento
& affectu non assumant penitentiam ipsam, sed pro
virtutis instrumento, sepe propter huiusmodi murmu-
rationem, suam perfectionem offendunt. Et ideo debent
attendere, quia perfectio non consistit solummodo in
macerando corpus, immò potius in occidendo peruersam
atque propriam voluntatem. Non tamen ego contem-
no penitentiam, quia penitentia utilis est ad domandam
atque castigandum corpus, quando spiritum impugna-
re vellet. Sed amantissima filia, nolo ut hoc accipias in-
quam regulam omnibus imponendam. Nam omnia
corpora non sunt æqualis complexionis, quia natura
fortioris est vnus quàm alter. Et etiam quia frequen-
ter occurrit, quòd propter accidentia diuersa, peniten-
tiam iam inceptam oportet omittere. Talia autem
sunt Societatis nostræ munia, quæ assiduum as-
peritatum & macerationum corporis vsum non
ferunt, ne maiores actus virtutum, Deum ma-
gis glorificantes, quàm sit ieiunium & cilicium,
impediant.

SECUNDA ACCVSATIO.

255. Irrident alij in vestibus nostris colorem ni-
grum, & nos per ludibrium, Coruos appellat.

Æquo id animo audimus, Duce S. Basilio &
S. Benedicto, aliisque. Soli non sumus: tot My-
riades Monachorum pullo vestiri colore vide-
mus, viros doctissimos sanctissimosque & Ec-
clesiæ Dei vtilissimos, & omnes fere per totum
orbem terrarum Clericos, eundem colorem
amplexos scimus: ipsi quoque è Clericorum
numero licet Regularium. Olim etiam Clerici
& Monachi, & Moniales, nigris vestiebantur,
teste S. Athanasio. Et S. Augustinus indicat fusc-
cam vestem (quam nigellam vocat) fuisse in-
igne continentiam profectionum. Hinc S. Ioan-
nes Climacus Religiosum alloquens, ait: Ipsam col-
oque indumentum tuum, te ad exercitum ludus
hortetur. Omnes enim qui mortuos lugent, nigris ve-
stibus operiuntur. Nigra enim vestis, inquit S. Ber-
nardus, insinuat humilitatem mentis. Et Petrus Clu-
niacensis ad S. Bernardum scribens: Visum est, in-
quit, magis Patribus illis, nigrum hunc, de quo agi-
tur, colorem magis humilitati, magis penitentia, magis
ludui conuenire. Quibus studiis quia totam Mona-
chi vitam immigare oportet, deueuerunt, ut color
moribus, vestes virtutibus, qua possent cognatione un-
gerentur.

Non coruis sed Angelis similes putabant esse
nigris indutos S. Gallaction & S. Epitaphus
Martyres (sub Decio Imperatore occisi. Eos, in-
quit, qui sunt nigro pallio induti, dixit similes esse An-
gelis, nimirum, quia se à mundo separant, & ab his qui
sunt Mundi: & seruant Virginitatem & delegerunt
habere vitam Christo consimilem.

Similiter pullam ac fuscam vestem in vltimo
fuisse Sanctimonialium, scribit S. Hieronymus,
Non vno in loco. Nam epist. 23. ad Marcellam
sic habet, Scandalizat quempiam vestu fuscior, (id
est, nigra) scandalizat Ioannes qui inter natos muli-
erum Maior nullus fuit: qui Angelus dicitur, ipsum quo-
que Dominum baptizatur: qui camelorum vestitus ste-
gmine, zona pellicea cingebatur. Et infra laudans
Blaxillâ quæ amisso viro monachæ vitam pro-
fiteri ceperat, Pulla tunica vlam asserit. Et epist.
ad Marcellam. Tunicam, inquit, fusciorum induas,
(Virgo Acella) se Dominus consecrauit. Et S. Alteri-
ua in secundo Concilio generali Nicæno, de S.
Euphemia Martyre Chalcedonensi, coram iu-
dice stante, dixit: Adstabat Virgo pulla veste & pal-
lio Philosophiam professa. Quali veste indutum
fuisse S. Anastasium Martyrem, apparet ex eius
picta imagine, ab eodem Concilio celebrata,
multisque illustrata miraculis, quæ ad hunc diem
Romæ ad Aquas Saluias, vna cum eius reliquiis,
populi venerationi quotannis exponitur vidē-
da. Sanè cum S. Paulus Apostolus iussu Beati-
simæ V. Mariæ traderet Regulam S. Francisce
Romanæ pro eius Monialibus, iussit ut vestem
superiorem portarent ex panno nigro, sicut ad
hunc diem portant.

Merito ergo Societati nostræ placuit niger
vestitus, quem innumeræ Myriades Clerico-
rum & Monachorum ac Virginum & Mae-
ryum

Tr. de
cedin. vir.
mon. Ferd.
p. 1. p. hist.
Ord. Præd.
l. 1. c. 4. l.
1. p. in Cât.

l. 1. c. 6. in
l. 1. p. in
1. 14. q. 1.

l. 1. c. 1.
1. 6. de Re-
format.
cap. 12. §.

tyrum elegerunt, præsertim ex S. Benedicti sanctissimo Ordine: ex quo Sanctorum Catalogo adscriptos esse à Sede Apostolica, quindecim, imo sexdecim millia & sexcentos, scribunt disertè nobilissimi Historici, Abbas Trithemius Benedictinus, & Ferdinandus de Castillo Dominicanus.

Denique benè scripsit S. Bernardus, explicâs illa verba Cantic. 1. Nigra sum sed formosa. Non omne quod nigrum est, continuè deforme est. Nigredo (verbi causa) in pupilla non dedecet. Et nigri quidam lapilli in ornamentis placent. Et nigri capilli candidi pulchris etiam decorem augent & gratiam. Gestat Dei beneficio Societas nigra vestimenta, sed candidam & formosam conscientiam Deo exhibet. Nam tot verè scripsit Excellentissimus S. R. Imperij Princeps Dux in Olyka & Nefvievz Cancellarius Magni Ducatus Lithuanie Albertus Stanislaus Raduilius antiquè pietatis & sapientie Heros, & S. Ecclesie inexpugnabilis Defensor, ac bonorum omnium Patronus. Mens Iulius copiosam messem adulta segete declinantis facili per Ignatium Loliolam Soc. Iesu Parentem collegit, qui tam vetus quam recens zizanium à Luthe- ro & Caluino profeminatum euellere nititur, Christi- que ac Ecclesie agrum lolio ac tribulis expurgare. Viget Religio ab ipso fundata incorruptione morum, integerrima sanctitatis speculum politissimum, iuuentuti excollenda & erudenda addicta, pro gloria summi Numinis (quod vnicum in votis semper fuerat Ignatio) spiri- tualium bonorum incrementis Ecclesie horreum locuple- tans. Nec immerito veste nigra hac dilecta Iesu Societas tegitur: excipit nimirum luide iustus inuidia, maleuoluntia, persecutionibus impetitur, absq; vlla integritatis ingenua iactura. Ipsi sese denigrant aduersarij suisq; se- relis conspiciunt, immersi scelerum facultentia. Potest li- berè illud sapientissimi Regum Societas vsurpare effa- rum: Nigra sum sed formosa; etiam fructuosa, & celo, & Ecclesie, & orbi vniuerso, laboriosa meritis, formi- dolosa hostibus.

Seq; cur peculiarem, vt alij Monachorum & Mendicantium Ordines, Habitum & cucullas non habemus?

Respondeo, quia Clerici sumus, pro talibus à Sede Apostolica recepti & approbati, & appella- ti à Concilio Trid. ideo communem toti Cle- ro vbique gentium elegimus, à quo cucullas ges- tari non decet, & vetitum est in Ecclesiasticis Canonibus. Audi Conciliū Aquisgranense sub Stephano Papa S. & Ludouico Pio Imperatore celebratum, id vetans quibusdam Clericis, & causam prohibitionis iustam adferens. Reprehē- bilem & Ecclesiastica emendatione dignū apud plerosq; inoleuisse comperimus vsu, eod quod contra morē Ec- clesiasticum cucullas, quibus solis Monachis vtendum est, induant: cum vtique illorū habitus penitus vsurpare non debeant, à quorum proposito quodammodo distat. Quia sicut indecens est, vt arma militaria more laicorū gestent: ita nimirum inhonestum est, & valde indecorū, vt alterius propositi indumenta sibi imponant. Habitus

Lancicij Opusc. Tom. 2.

namq; singulorum Ordini idcirco in Ecclesia ab iniicē discreti sunt, vt his visis, cuius propositi sit gestans, vel in qua professione Domino militet, liquidò cognoscatur. Et quia huiuscemodi vsus nulla auctoritate approbatus, sed potius ab his qui sanum sapienter merito reprehenditur, & repudiatur, oportet vt ab hinc ne fiat, penitus inhi- bitum sit.

Quocirca merito etiam Vrbanus secundus Papa statuit pœnam, quā subire debet Clericus, habitum monachalem gestans. Et Concilium Gangrense Can. 12. relatum à Gratiano in De- creta, Monachos Eustatia nos anathemate ferti- qui pallis oblongis more philosophorum indu- ti, eoq; habitu quali sanctitatis aut sapientie nota gloriantes & superbientes, ceteros Eccle- siasticos aspernabantur, & condemnabant eos, qui birris id est pallis breuioribus, quibus Cle- rici & Episc. (vt patet ex S. Aug. & S. Greg. Tu- ronensi & Palladio) vtentur, & veste cōmuni quali nostra Societas vtitur, cōmuni cū Clericis.

Siquis virorum, inquit Concil. putauerit sancte proposito, id est continentie conuenire, vt pallio vtatur, tanquam ex eo iustitiā habeat, & reprehendat & iudi- cet eos, qui cum reuerentia birris vtuntur, vel alia veste cōmuni qua in vsu est, anathema su: vt bene obser- uauit inter alios Alardus Gazæus insignis Cō- mentator Cassiani, in notis, ad eius librum pri- mum caput septimum: in quo Cassianus institu- ta veterum Monachorum referens, narrat eos, birros, scilicet Clericales vestes tanquā ambitio- nem quandam declinasse: Communem autem vestem fuisse birrum, etiam apud Roman. vt ait Cælius Rhodiginus, Græci scribunt: & confir- mat libro quarto Martianus Historicus.

TERTIA ACCVSATIO.

Tertio carpunt alij Societate nostram, quod Institutioni Iuuentutis se tam operose im- pēdat. Ideoq; in Italia præsertim, magnos quos- dam Religionum Antistites scio, nostris homi- nibus imposuisse per contemptū agnomina (pe- danti, quæstæ pedantaria) viliū & ignobiliū Præceptorum & Magistrorum. Fatemur nos pro Christo factos esse Magistros, vt isti vocant, & honori nobis ducimus talia à Cēsoribus nostris esse nobis imposita cognomina. Tum quia hæc omnia Deo auctore facimus, qui inter alia, hoc quoque ministeriū S. P. N. Ignatio inspirauit à S. Sede Apostolica laudatū & approbatū, & multi- plici fructu in S. Ecclesia commendatum, & ab Hæreticis Ecclesie hostibus improbatum: tum quia habemus in antiquissimis Sactis huius in- stitutionis exēpla, & equissimas rationes præcla- rē explicatas à nostro Ribad. tū in vita S. Ignatij, tum in Opusc. de Societ. Instituto, tum à Suario.

Inprimis certū est, ab ipso Ecclesie Christi ex- ordio, viros sanctitate & doctrina conspicuos, institutioni puerorū & adolescentum se impen- disse. Nā Panthenus excellentissimus Philoso- phus, Alex. Scholæ præfuit & Clem. Alexand. Origenis Præceptor, & ipsemet Orig. Clemētis

cap. man- damus. 19. q. 3.

Grat. dist. 30. c. si quis virorum.

Aug. l. 50. de diuers. & l. 53. ad frat. in cremo.

Gr. l. 2. hist. c. 1.

Pallad. in Laus. c. 51.

l. 16. c. 10.

256.

Rib. l. 3. c. 24. Vit. & de Instit. Soc. c. 39.

Suar. t. 4. de Rel. tr. toto lib. quinto.

